

MI MLADI BORCI

POŠTNINA PLAČANA V GOTOVINI

STANOVSKI TEDNIK ZA SLOVENSKO DIJASTVO. — IZHAJA VSAK PETEK. — LETNA NAROČNINA: DIJASKA 16 DIN, NEDIJASKA 26 DIN, PODPORNA VSAJ 30 DIN. — POSAMEZNA ŠTEVILKA 75 PAR. — UREDNISTVO IN UPRAVA V LJUBLJANI V STRELIŠKI ULICI 12/II. — ČEKOVNI RAČ. ŠT. 16.078.

LETO II.

LJUBLJANA, PETEK, 18. FEBRUARJA 1938.

ŠTEV. 23.

Razdiranje katoliške skupnosti

V katoliških skupnostih nekaterih narodov so se pokazale razpoke in stremljenja, katera hočejo proči od središča v razne smeri, ki osebno ugajajo posameznikom.

V NEMČIJI

V Nemčiji je peščica katoličanov — med njimi v ospredju trije duhovniki — ki zatrjuje, da Vatikan ni pravilno poučen o narodnem socializmu in hitlerizmu. V Nemčiji da ni krivičnega boja proti Cerkvi in krščanstvu; kar ga je, da ga je zakrivila duhovščina sama. Papež v Rimu, tako se izgovarjajo, je obdan od samih takih monsignorjev, ki so smrtni sovražniki narodnega socializma, in ti ga vodijo v boj proti narodnemu socializmu.

Ti ljudje so gluhi za še tako jasne papeževe izjave, še tako jasne proteste proti kulturnemu boju v Nemčiji. Oni so popolnoma pod vplivom narodno socialističnega režima in njegove moči. S papežem, skalo katoliške edinosti, ne računajo več.

S kom ti ljudje držijo? S papežem ne.

To so tisti, ki v Nemčiji rušijo katoliško edinost.

V FRANCIJI

V Franciji vlada drug režim, režim Ljudske fronte. Tudi ta ima svoj vpliv in svojo moč. Že so se

med katoličani pokazali slabiči, ki jih je očarala številčna moč Ljudske fronte in oslepil njen program. Ti se sicer niso obrnili tako jasno proti papežu, kakor se je peščica nemških katoliških rasistov, a v svojem delu so jim enaki. Papeške besede deloma zamolčujejo, deloma tako po svoje razlagajo, da končno vedno ostanejo v svoji trmi in v zvezi z nasprotniki Cerkve. Tako zelo se trudijo za edinost z Ljudsko fronto in tako malo za edinost z glavno Cerkvo, da ni čuda, če potem v katoliški skupnosti nastajajo razpoke in se v katoliške vrste seje razdor. S papežem, skalo katoliške edinosti, tudi ti iskreno in resno ne računajo.

Ti so tisti, ki v Franciji rušijo katoliško edinost.

EDINA POT DO KATOLIŠKE EDINOSTI

Iz te needinosti vodi samo ena pot, pot brezpogojnega in iskrenega priznanja papeške avtoritete. Ni dovolj v zadregi zatrjevati svojo poslušnost svetemu očetu, ni dovolj tu in tam iztrgati kako izjavo in jo po svoje razlagati, tako da se za njo skrije lahko vse. Edinost je možna samo tako, da smo vsi pripravljeni poslušati vsako papežovo besedo, misel in željo. To je edina pot, a ta edina pot vodi k slogi, moči in zmagi katoliškega gibanja.

Največji sodobni fizik

Maks Planck

predava o naravoslovju in veri

Na povabilo Lessingove visoke šole v Berlinu je imel pred nedavnim eden izmed največjih sedaj živečih učenjakov in prvak na področju fizike, profesor Maks Planck predavanje o veri in naravoslovju, torej o vprašanju, ki se dandanes pogosto obravnava.

Slavni fizik Maks Planck je tudi član papeške akademije, kar je v sedanjih nemških kulturno bojnih razmerah povzročilo, da je odložil predsedstvo pri družbi cesarja Viljema za pospeševanje znanosti.

VELIKANSKI NAVAL

Prireditvev je bila sijajen dokaz verskega zanimanja in čustvovanja sedanjega človeštva. Naval poslušalcev je bil tako velik, da je bila ogromna dvorana višjega upravnega sodišča Berlin-Charlottenburg že pol ure pred začetkom prenapolnjena. Ljudje so se stiskali ob stenah in na oknih in veliko jih sploh ni dobilo več mesta. Zato se je predavanje ponovilo ob enakem navalu.

VZNEMIRJAJOČE VPRAŠANJE

To velikansko zanimanje je potrdilo to, kar je tudi učenjak sam poudarjal, da je eno izmed najpomembnejših vprašanj, ki moderno človeštvo in posebno mladino zelo vznemirja, vprašanje, ali mora imeti napredek prirodoslovne znanosti za posledico propad vere; z drugimi besedami: ali je vera z naravoslovnim raziskovanjem res nezdržljiva.

VSESPLOŠNA ZAKONITOST V NARAVI — IZRAZ VIŠJE UMNE VOLJE

Slavni učenjak je odgovarjal na predložena vprašanja v svesti si velike odgovornosti s skoro sveto resnobo, a preprosto in splošno razumljivo. Začel je s preiskovanjem bistva vere in bistva naravoslovja. Pripovedal je, kako je znanost zadela v teku razvoja na splošno zakonitost v naravi. Dejstvo, da si teh naravnih zakonitosti ni izmislil človek, ampak da bivajo neodvisno od človeka in od človekovega raziskovanja, je moralo vzbuditi vtis, da biva neka višja umna volja, ki vlada svet. »V vprašanju o bivanju in bistvu te volje se srečata vera in znanost.«

TUDI NARAVOSLOVJE POTREBUJE BOGA

»Religija in znanost, obe potrebuteta za svojo delovanje vero v Boga: za vero stoji Bog na začetku vseh misli, za znanost na koncu vseh misli. Veri je Bog temelj, znanosti krona vsakterega svetovnonazornega razmotrivanja.« (Max Planck, Religion und Naturwissenschaft, str. 30).

MED VERO IN VEDO NI NESOGLASJA

»Kamorkoli in kakor daleč torej gledamo, nikjer ne najdemo nobenega nesoglasja med vero in naravoslovjem, pač pa ravno v odločilnih točkah popolno soglasje. Vera in naravoslovje se torej ne izključujeta, kakor mnogi dandanes menijo ali se bojijo, ampak se dopolnjujeta in druga drugo zahtevata.«

NAJVEČJI NARAVOSLOVCI VSEH ČASOV — GLOBOKO VERNI

»Gotovo najneposrednejši dokaz za združljivost vere in naravoslovja nudi tudi temeljito-kritičnemu premisleku zgodovinsko dejstvo, da so ravno največji naravoslovci vseh časov, moške kot Kepler, Newton, Leibniz bili prešinjani z globoko religioznostjo.« (Rel. u. Nat., str. 31).

Pravica belih in pravica rdečih

Voditelje narodnega gibanja dolže podobnih zločinov, kakršne so zagrešili ljudje iz Ljudske fronte.

»Bela vojska«, beremo v uglednem katoliškem listu iz tujine, »uporablja neopravičljiva sredstva, proti katerim moramo ugovarjati... Zbirka podatkov, ki jih imamo, naznanja, da v nacionalistični Španiji beli teror gospoduje z vso strahoto, ki jo kaže skoraj vsa revolucionarna nasilja... Spričo okrutnega divjanja, ki je organizirano po načrtu, kar kaže skušnjava pri četah, se doseženi uspehi zdé vredni prezira.«

Spoštovani člankar je zelo slabo obveščen.

Vsaka vojna ima svoje izgrede; nedvomno jih bo kaj tudi v narodnem gibanju; nihče se blaznih napadov brezsrčnega sovražnika ne brani s popolno mirnostjo.

Ko v imenu krščanske pravice in ljubezni obsojamo vsak izgrede,

zagrešen bodisi v zmoti, bodisi po podrejenih ljudeh, in ki ga je tudi tisk po načrtu povečal, pa hkrati povemo, da se sodba, katero popravljamo, ne sklada z resnico.

Trdimo, da je izredno velika, nepremostljiva razdalja med eno in drugo stranjo v načelih pravice, v nje uresničevanju in oblikah njenega uveljavljanja. Bolje bi rekli, da je bila pravica Ljudske fronte ena sama strašna zgodovina nje kršitve, obrnjene proti Bogu, družbi in poedincem.

Nemogoče, da bi bila pravičnost tam, kjer izključujejo temelj pravičnosti, Boga. Ubijati zaradi ubijanja, uničevati zaradi uničevanja, pleniti nasprotnika, ki se ne vojskuje, in to postavljati kot načelo za državljansko in vojaško udejstvovanje: to se more o rdečih utemeljeno trditi in se belim ne more očitati brez krivice.

Iz pisma španskih škofov.

Laik — profesor teologije

V novi cerkveni zgodovini imamo primer, ki se zdi kakor nalašč zato ustvarjen, da mnogim podell nauk, ki si ga je vredno zapomniti — nauk, ki si ga more razen tega vsakdo poiskati v zgodovini stare Cerkve.

William G. Ward, Anglež, katoliški družinski oče, je bil nekaj časa profesor teologije v nekem seminšču. To se je nekemu duhovniku zdelo nevzdržno. Obrnil se je na Pija XI. in mu razlagal, da vendar nikakor ne gre, da laik, ki je povrh še poročen, predava gojencem bogoslovja. Kaj je odgovoril papež? Poslušajmo:

»Čudno se mi zdi, da bi bil mož zato nesposoben, biti teolog, ker je prejel zakrament, ki ga midva oba nisva prejela« (namreč zakrament svetega zakona).

(Katholisches Kirchenblatt — 19. XII. 1937.).

*

ZOSISTOVSKA ODREZAVOST.

Zosistovski naraščajnik sedi v tramvaju. Nekd gospod opazi njegov znak in mu pravi:

»Toda dečko, tvoja organizacija je duhovniška stvar.« Dečko se nasmehne in odvrne:

»In potem?«

»Potem? Saj kmalu ne bo nič več duhovnikov, vsi bodo zatrti.«

»Mislite, gospod? No, potem bom pa jaz postal duhovnik, tako da bo vendar še eden.«

Po izkušnji vem, da se kruh, ki gre zdravemu goitancu v slast, bolnemu upira in daje luč, ki je zdravemu očesu prijetna, bolnemu mrzka.

Avguštin Conf. VII. 16.

P. Muckermann in „Lettres de Rome“

Večkrat smo v našem listu imenovali ime p. Muckermanna SJ in revijo »Lettres de Rome«. Zlasti smo navajali ti dve imeni o prilikah, ko smo pobijali zmotna mnenja o komunizmu in ko smo poročali o raznih »katoličanih«, ki s svojim katoliškim imenom varajo svetovno javnost in služijo komunistični propagandi. Taki so n. pr. tisti španski »katoliki«, na katerih pričevanje se je opiral članek »Premišljevanje o Španiji«.

V zadnji številki smo navajali iz »Lettres de Rome« članek p. Muckermanna, v katerem nas informira o švicarskem katoliškem listu »Die Entscheidung«. Ali so »Lettres de Rome« in p. Muckermann merodajni za sodbe o takih vprašanjih, ali imajo dobre informacije?

KDO JE PATER MUCKERMANN?

Pater Friderik Muckermann iz reda jezuitov, po rodu Nemeč, je mož globoke kulture, svetovnih pogledov, sijajen stilist; je mož, ki o njem nekateri pravijo, da je največji nemški časnikar. Dasi je katoliški redovnik, so njegove izredne sposobnosti zbudile pozornost celo pri narodnih socialistih; ko so prišli v Nemčiji na vlado, so ga hoteli na vsak način pridobiti, da bi s svojimi sposobnostmi sodeloval pri gradnji nove Nemčije. Ko pa se je začel narodni socializem vedno ostreje obračati proti krščanstvu in zlasti katolicizmu, je postala Nemčija p. Muckermannu, odločnemu katoliškemu možu, nevarna. Padel bi bil tudi kot žrtev pokolja, ki so ga organizirali hitlerjanci 30. junija 1934., da ni takrat zbežal na Holandsko.

ZAKAJ USTANOVITEV PROTIBREZBOŽNEGA TAJNIŠTVA?

Ko je bilo na pobudo svetega očeta ustanovljeno protibrezbožno tajništvo v Rimu, je pri njem odlično sodeloval tudi p. Muckermann, kakor je sam pripovedoval na eni svojih predavateljskih turnej v Innsbrucku spomladi l. 1936. To protibrezbožno tajništvo izdaja tudi »Lettres de Rome«.

ZAKAJ SO BILE »LETTRES DE ROME« POTREBNE?

Pater Muckermann utemeljuje to takole: Položaj je danes tak, da kljub sijajnim prometnim zvezam, kljub radiu, telefonu in brzozjavu ni bilo še nikdar tako težko resnico zvedeti kot danes. Sistematična propaganda vseh mogočih nazorov resnico tako zatemnjuje kot še nikdar.

V takih razmerah je mogoče samo eno: poslati vselej na kraj sam spretnega in sposobnega moža, ki zna opazovati in taka opazovanja iz vseh krajev zbirati in zopet v ves svet pošiljati. V takih razmišljanjih so prišli v Rimu do zaključka, da je treba ustanoviti nekak časniškarski urad, čigar naloga naj bo: ugotavljati dejansko stanje brezboštva in o tem obveščati katoliški svet.

NAJZANESLJIVEJŠE INFORMACIJE O BREZBOŽNEM KOMUNIZMU

Tako se je ustanovilo rimsko protibrezbožno tajništvo in revija »Lettres de Rome«. Ta polmesečna revija daje vsemu katoliškemu svetu točne in zanesljive informacije o brezbožniškem in komunističnem gibanju. Zaposleni pa so pri njem možje cerkvenih nazorov, globoke duhovne izobrazbe, s širokimi svetovnimi pogledi.

Tako je torej z »Lettres de Rome«, iz katerih smo črpali svoje informacije o španskih »katolikih«, kot so Bergamin, Leocadio Lobo, Semprun, Ossorio y Gallardo... in o švicarskem listu »Entscheidung«.

Črpamo iz pravega vira!

Prvo, kar moremo storiti koristnega za duše drugih, je to, da se z vsemi močmi trudimo za lastno izpreobrnjenje.

(Charles de Foucault).

Sovjetski sodnik o pravici do štrajka

»Za nami ste,« mi je ugovarjal. »Pri nas gradimo hiše, ki jih ogreva centrala za ves mestni okraj.«

»Tudi v Franciji je pričela delovati mestna kurjava,« sem odgovoril.

Nato sem se zopet vrnil na svoj predmet.

»Moje stanovanje res da ni priključeno na centralno kurjavo, kajti imam strah pred stankami. Ne bilo bi mi namreč posebno po volji, da se znajdem sredi decembra v ledeni sobi, in to po muhasti volji sindikata, ki hoče na primer protestirati proti sprevedu fašistov ali pa manifestirati svoje simpatije do sirske upornikov.«

Ob tej bojazni se je nasmehnil.

»Skrbi meščanskih držav.«

»Vendar upoštevajte to možnost. Kurjači iz kakršnegakoli razloga zapuste tovarno in seveda prej pogasijo ogenj. Kaj se bo zgodilo?«

Čutil je, da sem ga dobro prijel. Malo je okleval, potem pa odgovoril, da so delavci zadovoljni in da nimajo nobenega razloga oditi z dela. Toda šel sem dalje:

»Tudi oni zaslužijo kot drugi borih 150 rubljev na mesec, komaj za hrano. Predpostavite, da kar na lepem zahtevajo več in recimo proglase stavko.«

Tedaj je jezno ugasnil cigaro in mi odgovoril:

»Stavke pri nas ne poznamo. To bi bila protirevolucionarna sabotaza. Člen 58. zakonika, § 3. Krivci bi bili kaznovani.«

»Kako?«

Naglo je odgovoril:

»Na najenostavnejši način: krogljo v hrbet.«

»Si slišal, tovariš, ki si še včeraj stavkal, kaj te čaka v deželi tvojih sanj za »škodo, ki je z njo prizadeta nacionalna industrija?«

Krogla v hrbet in zaplemba premoženja!

(Roland Dorgelès,

Kaj sem doživel v Rusiji?)

Kardinal Liénart:

»O KATOLIŠKI AKCIJI SE NI VEČ MOGOČE PREREKATI.«

V odgovoru na novoletna voščila svojih duhovnikov, je kardinal Liénart, škof v Lilleu, opozoril na važnost Katoliške akcije:

O Katoliški akciji se ni več mogoče pričakati. Cerkev je s tem, da jo je ustvarila, bila še prav posebno zvesta svojemu graditeljskemu in obnoviteljskemu poslanstvu. Iz Katoliške akcije je napravila »pravi izraz duhovniške gorečnosti v naši dobi.«

SINANTHROPUS PEKINENSIS

Približno 50 km od Pekinga se nahaja neznatna vas, obkrožena z griči iz spodnjih primarnih plasti modrega apnenca. V tem apnencu kažejo prelomnice mrežo razpok, napoljenih z rdečo prstjo. V neki taki razpoki je leta 1922. Avstrijec Zdansky našel dva zoba človeške oblike. Dr. Block, član osrednjega zdravniškega zavoda v Pekingju je takoj uvidel pomen tega odkritja in v zvezi z Dr. Wongom, ravnateljem kitajskega geološkega zavoda, dal sistematično prekopati dolino Šu-Ku-Tien.

BOGATE NAJDBE

Uspeh kopanja je bil nepričakovano velik. Ležišče, kjer so našli ostanke, je bilo sto metrov dolgo, trideset metrov široko in več kot petdeset metrov globoko. Dalo je ogromno množino živalskih izkopnin: našli so veliko hijeno, tigra, panterja, mahajrodonta — mečezobca (strašno tigru podobno zver z mogočnimi sabjastimi očniki); medveda, noja, nosoroga, slona, kamelo, antilopo, bivola, jelena in še več drugih živali... V razdobju treh let so izkopali 8800 t kamenja, ki je vsebovalo 1.500 zabojev izkopnin.

PRAČLOVEK

Paleontološko in geološko proučevanje uvršča te živalske ostanke v prve začetke starega kvartara. V teh 50 m globokih skladih so našli tudi ostanke bitja, ki so ga imenovali *sinanthropus pekinensis*. Dobili so pet skoro popolnoma ohranjenih lobanj, dele treh drugih lobanj, dvanajst spodnjih čeljusti, nešteto posameznih zob, vretenc, ključnico in del nadlaktice.

Raziskavanja so pokazala, da so to ostanke tridesetih posameznikov, katerih ustroj kaže čisti primitivno stopnjo razvoja.

ALI JE TA SINANTHROPUS ČLOVEK?

Dr. Block in dr. Weidenreich sta po dolgem raziskavanju zgoraj navedenih ostankov prišla do sledečih zaključkov:

1. Prostornina najdenih lobanj se suče od 900 do 1.200 cm³. Poprečna prostornina lobanje pri človeku podobnih opicah pa se giblje vedno okoli 500 cm³, dočim se pri črnih bliža 1300 cm³. To dokazuje, da je med opicami in pekinškim človekom velik prepad.

2. Povprečni prerez lobanje je zelo širok, obrvi štrle daleč naprej, dočim o podbradku ni niti sledu. Očniki imajo dolge korenine in so zelo močni.

Pekinškega človeka uvrščamo po njegovem ustroju pred neandertalca, ki so ga odkrili l. 1857., in bi ga mogli prištevati med najprvotnejša človeška plemena.

SINANTHROPUS JE BIL UMNO BITJE

Razumno je ono bitje, ki je zmožno odmišljati, ki misli, ki zna najti sredstva za doseg svojega namena, ki zna uporabljati orodje. Ustroj pekinškega človeka sam po sebi ne kaže, da ne bi bil pameten; kajti zavedati se moramo, da prostornina lobanje nad 1100 cm³ ni več odločilnega pomena za presojo umskih zmožnosti. So pa dokazi, da je bil umno bitje:

1. V Šu-Ku-Tieniu so v globočini 12 m našli izžgano ploskev, ki je vsebovala človeške kosti. Znameniti katoliški znanstvenik Breuil je v tem takoj prepoznal ognjišče obdano s svetlejšim pepelom. Prav tako so našli okajane kamne, ki so se jih držale saje ožganih kosti. V ležišču se nahaja tudi več drugih podobnih pepelnih kupov. Eden teh

kupov, ki je sedem metrov debel, jasno priča, da se je tukaj dalj časa namerno kurilo.

2. V teh kupih so na dnu našli tudi nad 2000 obdelanih kremenjakov. Večina je bila preprosto obdelana, nekaj malega pa jih je bilo skrbneje obdelanih, med njimi sta tudi dve lění puščici in ena strgulja. Kdo je rabil te kamene priprave? Breuil odgovarja, da *sinanthropus*, ki jih je uporabljal kot orodje in orožje, za kar se je posluževal tudi živalskih rogovin obdelanih kosti, kajti drugih človeških kosti kot one *sinanthropusa* tam niso našli. Torej je bil *sinanthropus* pravi človek.

3. V nobenem ostalem najdišču kosti v Šu-Ku-Tieniu niso našli več niti *sinanthropovih* okostij niti drugih kupov pepela in oglja.

4. Med tem ko so našli živalskih ostankov na desetisoče in med njimi kosti iz vseh delov telesa, se ni našla nobena kost udov ali trupa, ki bi bila cela ali v primernem razmerju s številom lobanj. Očividno imamo torej opravka z namerno izbiro in so spravljali v jame samo lobanje.

Najdbe v Šu-Ku-Tieniu prav nič ne škodujejo ustaljenemu nauku Cerkev, ampak le potrjujejo, kar je ona vselej učila, da je bil človek vedno oseba in umno bitje, nikoli pa brezumna žival.

ZNANOST JE ZMOTLJIVA — NAŠA VERA JE NEZMOTLJIVA

Kažejo pa te najdbe na to, da bi se bilo človeško telo stoletij na poseben način prilagodilo vsakršnim življenjskim potrebam in se tako izpopolnilo do današnje dovršenosti in lepote. Katoliški znanstveniki se prav nič ne strašijo sprejeti tega nauka v tistem obsegu, kot ga more znanost izpričati. Kaj bi se tudi strašili! Saj se mora prava znanost vedno opirati na dejstva in na najdbe v prirodi, — v prirodi, ki jo je ustvaril isti Bog, ki je dal Cerkev njene večne resnice. Zato si nauk Cerkev in prava znanost sploh ne moreta nasprotovati. Raziskavanja o pekinškem pračloveku so to jasno pokazala.

Proti Cerkev in proti veri se morejo obračati le tisti znanstveniki, ki niso več znanstveniki, ker so zapustili pravo znanost in jo samovoljno popačili (kakor so izpačili najdbe o pekinškem pračloveku, češ da je to človek, ki je žival). Njih brezumno početje se vedno izkaže kot neznanstvena potvorba, nauk Cerkev pa vedno svetleje žari in si osvaja trezne in pametne duhove.

SOCIALNA AKCIJA ANGLEŠKIH KOLUMBOVIH VITEZOV

Angleški Kolumbovi vitezi so pred nedavnim začeli z velikopotezno akcijo za širjenje katoliškega socialnega nauka. Izvedli jo bodo v glavnem s predavanji. V pozivu k tej akciji je cilj podan v sledečih besedah: »Nepobitno resnično je, da je za zadovoljitev sveta neobhodno potrebna neka izprememba sedanje družabnega sistema. Toda kako priti do preobrata? Ali po revoluciji ali po obnovi? Ali je komunistični revolucionarni program najboljša pot? Toda neglede na njeno

brezbožno podlago ne donaja ta revolucija ljudstvu nobene koristi. Obnova po katoliški Cerkev mora biti koristnejša. Njene smernice so nam podane v papeških okrožnicah. Kako jih izvesti, to je naloga našega študija! Po statistiki je dognano, da dela za revolucijo na Angleškem 700 komunistov. Ali ne more 70.000 katoličanov izpeljati obnovo? Prvi kristjani so dosegli popoln preokret tedanjega sistema samo z veliko versko vneto. Tudi mi bomo zmogli edinole s tako versko vneto!

Odg. urednik: Ciril Kovač (Ljubljana). Izdaja konzorcij (J. Prešeren, Ljubljana). Tiska Misijonska tiskarna, Groblje-Domžale (Jože Godina).